

F A R S K Ý L I S T

10

2014

ročník IX.

11.05.2014 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ÚVODNÍK

Kvetinky májové, Márii sa kloňte, zvončeky hájové, Márii zazvoňte, vzdajte česť a úctu najčistejšej Panne, proste ju, nech na nás z výšin neba zhladne.

Mesiac MÁJ oddávna sa v Cirkvi slávi ako mesiac Panny Márie. Je venovaný jej úcte a najmä rozjímaniu o jej krásnych čnostiach, o jej moci a добрote, o jej svätom živote tu na zemi a oslávení v nebi. Celým mesiacom zaznieva vyzvanie a oslava jej mocného príhovoru u Boha. V tomto roku Sedembolestnej Patrónky Slovenska i roku rodiny v našej cirkvi o to viac. Ako na jar vyráža zeleň, aj mariánsky mesiac môže byť pre nás začiatkom nového duchovného života. Môže to byť príležitosť stvárňovať si podľa vzoru Panny Márie svoj duchovný charakter a vychovávať vnútorného človeka. Sme to, čo z nás urobili naše matky. Veľký ctiteľ Panny Márie svätý Ľudovít Grignion z Montfortu (17. stor.) nás uisťuje, že s Pannou Máriou sa za jeden mesiac dá urobiť väčší pokrok ako za mnoho rokov bez nej. Keď k nám príde Máriino kráľovstvo, príde aj kráľovstvo Kristovo. Budeme sa cítiť skutočne šťastní, ak sa budeme usilovať stále väčšími milovať Pannu Máriu a ak to budeme učiť aj iných. Mnohým konverziám, mnohým rozhodnutiam darovať sa službe Bohu, predchádzalo stretnutie s Máriou. Naša Pani nás pobáda, aby sme hľadali Boha, aby sme túžili po zmene, po novom živote. A tak "Urobte všetko, čo vám povie" sa zmenilo na skutočné odovzdanie seba, na

kresťanské povolanie, ktoré potom osvecuje celý náš osobný život.

"Osobitný prejav Máriinho materstva", povedal sv. Ján Pavol II vo Fatime "sa nachádza na miestach, kde sa obracala na ľudstvo, na miestach, kde bola zaznamenaná Matkina mimoriadna prítomnosť. Na všetkých týchto miestach dochádza k naplneniu výnimočného svedectva nášho ukrižovaného Pána. Tam bolo ľudstvo zverené Márii; tam sa môžeme s ňou stretnúť ako s vlastnou matkou, otvoriť jej svoje srdce a všetko jej povedať."

Dánsky básnik Jørgenson o svojom obrátení z luteránstva a ateizmu na katolícku vieru hovorí toto: "Moja matka každý večer čítavala celej rodine jednu stránku z Biblie. Prv než som šiel spať, modlieval som sa kľačiaci pri posteli modlitbu Otčenáš. Raz, ako som tak kľačal v mesačnom svetle, pripojil som k Otčenášu aj modlitbu Raduj sa. Našiel som túto modlitbu náhodou v jednej knihe. Táto modlitba sa mi veľmi zapáčila. Môžem povedať, že ma obrátila na pravú katolícku vieru práve modlitba Raduj sa. Prostredníctvom Matky Márie som sa vrátil k Matke - katolíckej Cirkvi."

Tento významný spisovateľ je známy ako autor životopisov svätých. Jeden z týchto životopisov sa začína slovami: "Na

počiatku bola matka... Dieťa sa stáva tým, čím je matka. Tým, čím chce matka, aby sa stalo... Dieťa bude sväté, ak sa matka orientuje na Boha, ak kráča po Božej

cestě..." A tak v tomto mariánskom mesiaci prejavme každý svojím vlastným spôsobom patričnú úctu Matke Syna Božieho i našej nebeskej Matke Panne Márii.

o. Rastislav (farár)

OBRADY PRED ANAFOROU

MODLITBA NIKTOŽE DOSTOIN (8. – 10. st.)

Počas spevu prvej časti cherubínskeho hymnu sa kňaz modlí túto modlitbu, ktorá tvorí súčasť duchovnej prípravy (aj keď sa nachádza v materiálnej časti) pred prenesením darov. Táto modlitba je osobnou modlitbou kňaza (je formulovaná v prvej osobe jednotného čísla, teda nemodlí sa v mene všetkých veriacich, ako iných prípadoch) a je smerovaná k Ježišovi Kristovi (za normálnych okolností sú modlitby orientované na Boha -Otca). V modlitbe kňaz prosí o očistenie duše a pomoc Svätého Ducha, aby odetý milosťou kňazstva mohol obetovať nekrvavú obeť darov chleba a vína.

Na prvý pohľad sa zdá akoby duplikovala modlitbu proskomídie. V niektorých prvých liturgických textoch sa táto modlitba nenachádza. Pravdepodobne ju zostavil a zaviedol sv. Bazil. Táto modlitba je spoločná pre liturgiu sv. Jána Zlatoústeho i sv. Bazila Veľkého. Existujú dohady, že buď bola pridaná v rovnakom čase do oboch liturgií alebo najskôr bola v jednej a neskôr pridaná do druhej

DUCHOVNÁ PRÍPRAVA

UMÝVANIE RÚK (lavabo)

Obrad umývania rúk sa koná pred Veľkým vchodom. Od 13. – 14. st. sa tento obrad nepraktizuje a zachoval sa iba počas archijerejských liturgií

PRIKRYTIE DAROV (5. – 7. st)

PROSEBNÁ EKTÉNIA

Prosebná ekténia sa v tomto bode liturgie stáva akýmsi prechodným článkom, ktorý spája veľký vchod s obradmi predchádzajúcimi anaforu.

Spoločným menovateľom prosieb v tejto ekténii je prosba za šťastný život na zemi; svätý a bezhriechy pozemský život a jeho šťastné zavŕšenie.

MODLITBA PRÍNOSU

V modlitbe kňaz vyprosuje od Boha milosť pre dôstojné slúženie tejto nekrvavej obeť. Stojac pred prestolom prosí Nebeského Otca, aby prijal predložené dary chlieb a víno ako príjemnú obeť za hriechy ľudstva a aby milosť Svätého Ducha zostúpila na slúžiacich v chráme, na čestné dary i na všetkých ľudí zhromaždených v chráme.

BOZK POKOJA

Prax vzájomného pozdravu počas liturgie patrí medzi veľmi starobylé gestá. Už apoštol Pavol veľmi často vyzýval kresťanov k vzájomnému pozdraveniu sa svätým bozkom ako symbolu vzájomnej lásky a pokoja (porov. Rim 16,16; 1 Kor 16,19; 1 Sol 5, 26; Fil 4, 21...)

Bozk pokoja bol akoby symbolickým znakom ukončenia Liturgie slova. Je to výzva na naše zjednotenie sa v Bohu a tiež navzájom v láske. Podnetom k zavedeniu tohto gesta bola

Ježišova reč, že ak prinášaš dar na oltár, tak sa choď najprv zmieriť so svojim bratom (por. Mt 5, 23 – 24).

V obrade bozku pokoja je ešte jeden veľmi dôležitý moment. Je tu nielen výzva k vzájomnej láske, ale tiež konkrétna myšlienka, o čo sa má táto láska opierať. Má sa opierať o Božiu lásku a z lásky k Bohu má vyplývať i láska k blížnemu.

Pôvodná prax bola taká, že bozk pokoja sa praktizoval aj medzi veriacimi v chráme, od 12. st. sa to nepraktizuje (Taft poukazuje na to, že je potrebné používať aj rozum, nie iba pudy, nakoľko sa jedná iba o liturgické gesto).

DVERE, DVERE PREMÚDROSTĽ VNÍMAJME a SYMBOL VIERY

Táto výzva sa netýka dverí ikonostasu, ale chrámu. Kedysi diakon upozornil na dvere chrámu. aby cez ne nevošiel nik, kto by narušil posvätnosť liturgickej chvíle, tajomstva, ktoré sa odohráva v chráme. Prvé zmienky o existencii symbolu viery v liturgii pochádzajú z roku 518.

Mikuláš Kabasilas vysvetľuje túto výzvu, ako výzvu veriacim k otvoreniu dverí ich srdc; iné vysvetlenie hovorí, že je to výzva, aby sme strážili dvere svojej duše, kde má vstúpiť Ježiš Kristus, aby dnu nevnikol žiadny nepriateľ.

Tento symbol viery je vyjadrením toho, že viera je nevyhnutným predpokladom účasti na eucharistickej obeti.

So symbolom viery je spojený obrad mávania vzduchom, ktorý sa začína objavovať až po 15. storočí, ako úkon z jeruzalemskej alebo sýrskej tradície.

Symbolika mávania vzduchom:

1. Svätý Duch, ktorý prichádza na predložené dary
2. Odkrytie hlbokých právd nachádzajúcich sa v liturgii
3. Zemetrasenie pri Vzkriesení Ježiša Krista
4. Vznášanie sa Svätého Ducha nad vodami, keď Boh stvoril svet
5. Symbol Kristovej spravodlivosti o svojich verných

Súčasný profesor liturgiky v Ríme Taft uvažuje aj nad nasledujúcou teóriou: Vzduch bol pôvodne veľmi veľký a zakrýval zvyčajne celý oltár, preto ho dvíhalo aj niekoľko kňazov. Týmto veľkým vzduchom sa 3x pokývalo na výzvu po Vyznaní viery. Čiže kladie dôraz skôr na praktický význam mávania vzduchom, odkrytie čestných darov pred samotnou anaforou.

o. Martin (kaplán)

FARSKÉ OZNAMY

- 24.05.2014 pozývame na 5. Metropolitnú púť Gréckokatolíkov do Krakova, o 10:30 sv. liturgia, slúži vladyka Ján Babjak, hlásiť sa môžete na farskom úrade
- prihlásených na púť do Ríma prosíme, aby zložili zálohu 50 € na farskom úrade
- prosíme o podporu petície za referendum o ochrane rodiny

Zábavné okienko

Prevzaté z internetu, spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou